

Høring - søknad om samtykke til utvidelse av eksisterende fabrikk på Herøya i Porsgrunn kommune

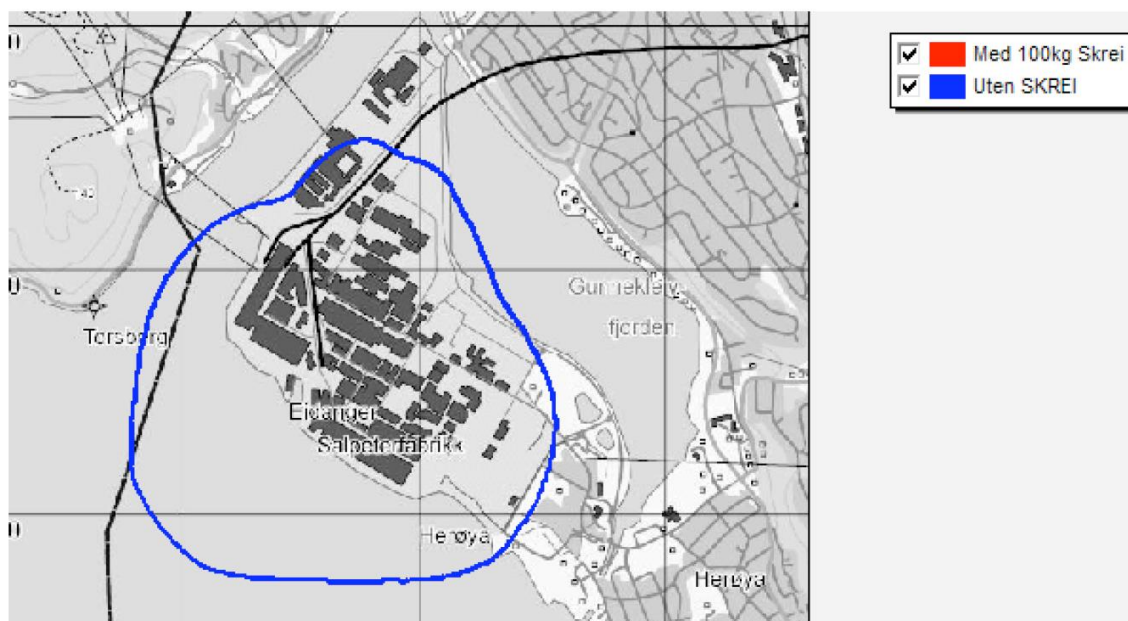
Yara Norge AS, avd. Porsgrunn har søkt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) om samtykke til utvidelse av eksisterende fabrikk i Hydrovegen 55, gnr./bnr. 56/441 i Porsgrunn kommune.

Yara Porsgrunn produserer nitrogenbaserte produkter som plantenæring til landbruket, og gasser og kjemikalier til bruk i annen industri. Råvarer transporteres inn til anlegget og produkter ut, via båter, rørledninger, tankbiler og lastebiler.

Den omsøkte utvidelsen gjelder etablering av et elektrolyseanlegg i tilknytning til eksisterende fabrikk for produksjon av ammoniakk. Elektrolyseanlegget vil produsere hydrogen og oksygen fra vann og elektrisitet. Hydrogen fra det nye elektrolyseanlegget skal erstatte en andel av hydrogenet som i dag inngår i ammoniakkproduksjonen, slik at total mengde farlig stoff i fabrikk ikke øker.

Det er utarbeidet risikokonturer for Herøya Industripark, som ligger til grunn for hensynssoner rundt industriparken og som er implementert i kommuneplanens arealdel i Porsgrunn kommune. Risikokonturene viser individuell risiko omkring virksomheten. Individuell risiko er den statistiske frekvensen for å omkomme for en person som befinner seg på et bestemt punkt i nærheten av industriparken hele døgnet, i et helt år. Risikokonturene beregnes ved at frekvens for å omkomme beregnes for hver enkelt uhellshendelse som kan oppstå på anlegget, i alle punkter i beregningsområdet, og summeres.

Yara Porsgrunn har utført beregninger av hvordan innføring av nytt anlegg vil påvirke eksisterende risikokonturer. Dette er gjort ved å inkludere en verst tenkelig ulykkehendelse fra nytt anlegg i eksisterende beregninger. Beregningen viser da at eksisterende risikokonturer ikke endres. Dette er illustrert i figur 1.

Figur 1: 10^{-5} -risikokontur for Herøya industripark, med og uten nytt anlegg. Blå linje viser risikokontur uten nytt anlegg og rød linje viser risikokontur med nytt anlegg. Konturene er helt sammenfallende og den røde linjen er derfor ikke synlig.

Det vil ikke bli noen endring i verken 10^{-5} -, 10^{-6} - eller 10^{-7} -risikokonturene.

I DSB-rapporten *Sikkerhet rundt anlegg som håndterer brannfarlige, reaksjonsfarlige, trykksatt og eksplosjonsfarlige stoffer* fra mai 2013, fremgår det hvilke akseptkriterier DSB legger til grunn ved vurdering av risikokonturer. Tabell 1 er hentet fra rapporten og viser at risikokonturene er delt inn i tre hensynssoner og hvilken aktivitet som aksepteres i de tre sonene.

Hensynssone	Hensynssonene for Farlig stoff-anlegg går ut:	Hensynssonene for Eksplosivanlegg går ut:	Bestemmelser for hensynssonene (objekter og aktiviteter akseptert i sonen)
Indre sone	Til risikokontur 10^{-5}	Til sikkerhetsavstand etter tabellverdier	<p>Dette er i utgangspunktet virksomhetens eget område.</p> <p>I tillegg kan for eksempel LNF-område inngå i indre sone. Kun kortvarig forbi-passering for tredjeperson (turveier etc.).</p>
Midtre sone	Til risikokontur 10^{-6}	Til sikkerhetsavstand etter tabellverdier	<p>Offentlig vei, jernbane, kai og lignende. Faste arbeidsplasser innen industri- og kontorvirksomhet kan også ligge her. I denne sonen skal det ikke være overnatting eller boliger. Spredt boligbebyggelse kan aksepteres i enkelte tilfeller.</p>
Ytre sone	Til risikokontur 10^{-7}	Til sikkerhetsavstand etter tabellverdier	<p>Områder regulert for boligformål og annen bruk av den allmenne befolkningen kan inngå i ytre sone, herunder butikker og mindre overnattingsteder.</p>
Utenfor ytre sone	Ingen hensynssone utenfor ytre sone	Ingen hensynssone utenfor ytre sone	<p>Skoler, barnehager, sykehjem, sykehus og lignende institusjoner, kjøpesenter, hoteller eller store publikumsarenaer må plasseres utenfor ytre sone.</p>

Tabell 1: Hensynssoner og bestemmelser for sonene.

Risikokonturen i figur 1, markert med blå linje, tilsvarer indre hensynssone. Denne omfatter hovedsakelig industriparkens eget område, område med annen industri og deler av hydrovegen med tilhørende gangvei. Dette er ikke helt i tråd med akseptkriteriene gitt i tabell 1, som sier at offentlig vei og annen industri kan aksepteres i midtre sone. Eksisterende anlegg ble etablert før forvaltningspraksis med akseptkriterier ble innført. Selv om eksisterende anlegg i utgangspunktet ikke er helt i tråd med akseptkriteriene, vurderer DSB at den omsøkte endringen er akseptabel, da den ikke øker risikoen.

Brannfarlige og oksiderende stoffer

Hydrogen som produseres i nytt elektrolyseanlegg er i gassfase og vil gå direkte inn i eksisterende produksjon uten mellomlagring. Hydrogen er klassifisert som brannfarlig gass kategori 1. Oksygen som produseres ved nytt elektrolyseanlegg, er et biprodukt som vil bli sluppet ut til atmosfæren i gassfase. Oksygen er klassifisert som oksiderende gass kategori 1.

Hva kan skje?

I virksomhetens risikoanalyse er det identifisert mulige ulykker. De største risikoene kan spores til lekkasje av brannfarlig gass inni anleggsbygning og fra utstyr plassert utenfor anleggsbygningen, med påfølgende eksplosjon. Disse scenarioene har derfor blitt vurdert grundig. Eksplosjon inni bygning kan føre til skade på personell i eller nær bygningen samt store materielle skader på bygning. Gasslekkasje fra utstyr plassert utendørs kan føre til eksplosjon med skade på personell i Herøya industripark samt materielle skader på nærliggende utstyr.

Yara Porsgrunn har identifisert en rekke forebyggende tiltak for å hindre gasslekkasje og mulighet for eksplosjon. Dette innebærer blant annet design som minimerer potensielt gassutslipp, gassdetektorer og nødavstengningssystemer.

Yara Porsgrunn har rutiner og funksjoner for å kunne gjøre en redningsinnsats basert på de ulike scenariene som kan oppstå, samt samarbeid med kommunens nødetater. Yara Porsgrunn er med i industrivernet i Herøya Industripark og trener jevnlig på slike hendelser.

Varsling ved en ev. hendelse

Virksomheten har i samarbeid med Herøya industripark utarbeidet informasjon til allmennheten om hvordan de vil bli varslet ved akutt fare. Denne naboinformasjonen finnes i sin helhet på www.Heroya-Industripark.no, og et utdrag av informasjonen er vist under:

Befolkningsvarsling ved akutt fare

SMS-varsling

Porsgrunn kommune vil varsle befolkningen med SMS. Melding vil gå til de som har adresse i kommunen.

Viktig melding – søk informasjon

Sivilforsvaret har sireneanlegg (tyfoner) for varsling av befolkningen ved akutt fare.

3 signalserier med ett minutts opphold mellom seriene.

Betyr: Søk informasjon. Informasjon om hva som skjer og hvordan en skal forholde seg gis gjennom ulike media, f. eks. radio, tv, myndighetenes nettsider, sosiale medier mv. Signalet vil kunne bli brukt både i fred og krig. Det er dette signalet som Sivilforsvaret øver hver vinter og sommer i fredstid.

Hvordan skal du opptre ved en hendelse:

Forhold deg til de meldinger som blir gitt av politi eller annen redningsledelse.

- Hold deg innendørs hvis ikke annen beskjed blir gitt.
- Lukk vinduer, dører og slå av ventilasjon.
- Er du utendørs og ikke kan komme deg inn, bør du observere vindretningen og bevege deg bort fra området på tvers av vindretningen.
- Bevar fatningen – pass særskilt på utsatte grupper som barn, eldre og syke personer.
- Søk informasjon på tilgjengelige media (radio, TV, internett, sosiale medier).

Kjennetegn gasslekkasje

Dersom det er en gasslekkasje av ammoniakk eller nitrogenoksider kan dette merkes ved:

- Stikkende lukt
- Sveie i øyne og nese
- Hoste

Hvorfor innhente samtykke?

Yara Porsgrunn har allerede en fabrikk på stedet hvor de håndterer brannfarlig og oksiderende stoffer. Yara Porsgrunn er omfattet av storulykkeforskriften¹ fordi den totale mengden farlig stoff i fabrikk er større enn mengdegrensene i storulykkeforskriften vedlegg 1.

Som storulykkevirksomhet er Yara Porsgrunn pliktig til å innhente samtykke fra DSB ved vesentlige endringer på eksisterende anlegg. Denne plikten følger av forskrift om håndtering av farlig stoff² § 17.

DSB mottok søknad om samtykke til endring i eksisterende fabrikk 04.06.2021, og en revidert versjon av søknaden 26.10.2021. Samtykkesøknaden består av beskrivelse av utvidelse, risikovurderinger, beskrivelser av tiltak for å forebygge ulykkeshendelser på anlegget, opplysninger om drift, teknisk underlag, mm.

¹ Forskrift 3. juni 2016 om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer

² Forskrift 8. juni 2009 om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen

Søknaden omfatter kun endringen i Yaras eksisterende fabrikk på Herøya. DSBs saksbehandling skal sikre at virksomheten som søker om samtykke er skikket til håndtering av farlig stoff, at anlegg og utstyr er sikkert og at risikoen som omgivelsene utsettes for er akseptabel.

Mulighet til å uttale seg i saken

Høringen skjer på vegne av virksomheten og dekker således pliktene virksomheten har til å innhente uttalelser etter brann- og eksplosjonsvernloven³ § 24. I følge § 24 andre ledd skal virksomheten innhente og legge vekt på uttalelser fra befolkningen i området rundt virksomheten dersom det foretas endringer som får betydning for beredskaps- og sikkerhetstiltakene.

I dette tilfellet vil det ikke bli endringer i relevante beredskapstiltak eller sikkerhetstiltak for befolkningen, da "*Befolkningsvarsel ved akutt fare*" som beskrevet over, vil være det samme. Det vil dessuten ikke innføres nye sikkerhetstiltak i form av hensynssoner da risikokonturene vil være uendret. Tiltaket legges likevel ut på høring for å sikre en enhetlig behandling av samtykkesøknader, for at DSB skal være så godt opplyst som mulig om saken i tråd med forvaltningsloven § 17 og for å ivareta Seveso-direktivets artikkel 15 som sier at den berørte offentligheten skal gis mulighet til å uttrykke sitt syn på betydelige endringer i storulykkevirksomheter.

DSB ber om at eventuelle uttalelser til saken sendes pr. e-post til postmottak@dsb.no innen høringsfristens utløp 10.01.2022. Innspill bes merket med saksnummer 2020/9572.

Underretting av vedtak blir ikke kunngjort, men gjøres kjent på www.dsb.no/hoeringer.

³ Lov 14. juni 2002 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver